

Príloha

FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

1. Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia:

Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia 1:

Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Pomenovať základné ľudské potreby a základné ľudské hodnoty.

Opísať postavenie členov rodiny pri zabezpečovaní životných potrieb.

Čiastková kompetencia 2:

Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti.

Rozlíšiť na príkladoch zo svojho okolia, čo znamená byť bohatý alebo chudobný.

Čiastková kompetencia 3:

Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec).

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia

Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

Čiastková kompetencia 1:

Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady finančných rozhodnutí a ich možných dôsledkov.

Čiastková kompetencia 2:

Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný. Opísať zdroje finančných informácií.

Čiastková kompetencia 3:

Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Navrhnuť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním .

Čiastková kompetencia 4:

Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Čiastková kompetencia 5:

Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie dostať k nepovolaným osobám.

Opísať možné dôsledky odhalenia vybraných osobných informácií.

Čiastková kompetencia 6:

Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch. Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.

Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Čiastková kompetencia 1:

Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Pomenovať osobné a rodinné potreby.

Čiastková kompetencia 2:

Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať vzťah povolanie – zamestnanie. Vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote vo všeobecnosti.

Čiastková kompetencia 3:

Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať svoju predstavu, čo sú osobné príjmy človeka.

4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Celková kompetencia

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

Čiastková kompetencia 1:

Vypracovať osobný finančný plán.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti.

Čiastková kompetencia 2:

Popísať spôsob používania rôznych metód platenia.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, za čo všetko rodičia v domácnosti platia. Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

Čiastková kompetencia 3:

Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe.

Čiastková kompetencia 5

Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať na jednoduchých príkladoch význam vzájomnej pomoci a charitatívnych aktivít.

5. Úver a dlh

Celková kompetencia

Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Čiastková kompetencia 1:

Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava. Zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu.

Čiastková kompetencia 2:

Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí. Opísať, aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičiava obľúbenú osobnú vec. Opísať postup, ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú vec.

Čiastková kompetencia 3:

Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.

6. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Čiastková kompetencia 1:

Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť.

Čiastková kompetencia 2:

Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť svoju predstavu o tom, čo je možné považovať za investíciu. (zamerať sa aj na nemateriálnu stránku).

7. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

Čiastková kompetencia 1:

Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti.

Čiastková kompetencia 2:

Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, prečo sa ľudia potrebujú poistiť.

Na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.